

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **R. N.**

skazanego z art. 197 § 2 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 10 lipca 2025 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Stanisława Stankiewicza od rozpoznania sprawy o sygn. akt I KK 39/25

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł :

wniosek pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego R. N. z dnia 23 kwietnia 2025 r. o wyłączenie SSN Stanisława Stankiewicza od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygn. akt I KK 39/25. Jako podstawę prawną autor wniosku wskazał art. 41 § 1 k.p.k., zaś z analizy złożonego pisma procesowego wynika, że w przedmiotowej sprawie – w ocenie wnioskującego – zachodzą okoliczności mogące wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności SSN Stanisława Stankiewicza z uwagi tryb jego powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, tj. na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Wnioskodawca

powołując się na wybrane orzecznictwo krajowe i międzynarodowe podniósł, że udział wskazanego sędziego w rozpoznaniu sprawy skutkował będzie zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W aktualnym stanie procesowym złożony wniosek należało uznać za niedopuszczalny z mocy ustawy, co skutkowało koniecznością jego pozostawienia bez rozpoznania.

Z przedstawionej przez obrońcę skazanego argumentacji jednoznacznie wynika, że domaga się on wyłączenia SSN Stanisława Stankiewicza od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygn. akt I KK 39/25 wyłącznie z powodu nieprawidłowości w toku procedury powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego. Jak natomiast wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 marca 2020 r., sygn. akt P 22/19 „[a]rt. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30), stosowany odpowiednio na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Tak więc wniosek o wyłączenie sędziego złożony na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., w którym wątpliwość co do bezstronności sędziego wywodzona jest jedynie z okoliczności towarzyszących powołaniu na stanowisko sędziego, jest niedopuszczalny z mocy ustawy i jako taki powinien zostać pozostawiony bez rozpoznania. Podkreślić należy, że w myśl art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Żaden organ nie posiada uprawnień do weryfikacji oraz nierespektowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (zob.m.in. wyrok SN z dnia 22 sierpnia 2018 r., III PK 71/17; postanowienie SN z dnia 12 kwietnia 2021 r., sygn. I NZP 1/21; postanowienie SN z dnia 23 września 2021 r., IV KZ 37/21; postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia 3 listopada 2021 r., IV KO 86/21; zdanie odrębne sędziego Sądu Najwyższego Dariusza Kali do uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2023 r., sygn. akt III KK 435/22; wyrok SN z dnia 19 maja 2023 r., I KA 4/23; postanowienie SN z dnia 28 listopada 2023 r., I KK 162/23; postanowienie SN z dnia 2 lutego 2024 r., III KK 439/23).

Stanowisko o niedopuszczalności przedmiotowego wniosku potwierdza również treść art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 622; dalej ustawa o SN), dodanego ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1259), który stanowi, że *„okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności”*. Zresztą, skoro ustawa o SN w sposób szczególny reguluje badanie kwestii bezstronności sędziego w kontekście okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego oraz jego postępowania po powołaniu (*vide* art. 29 ustawy o SN), to w tym zakresie stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 41 § 1 k.p.k., wyłączając możliwość badania określonych w niej przesłanek w ogólnej procedurze (por. postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2023 r., sygn. akt V KK 485/21).

Co się zaś tyczy sugestii, iż rozpoznanie sprawy przez SSN Stanisława Stankiewicza będzie rodziło skutki określone w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. to zauważyć należy, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20 (OTK-A 2020, nr 61) przywołana przez obrońcę skazanego uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20, OSNKW 2020, nr 2, poz. 7) uznana została za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP; art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. W związku z powyższym, z dniem ogłoszenia rzeczonego wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie wywiera ona skutków prawnych polegających na związaniu jej treścią składów orzekających Sądu Najwyższego. Zatem wbrew twierdzeniom wnioskodawcy, udział w składzie sądu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym

przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw nie musi automatycznie zostać potraktowany jako bezwzględna przyczyna odwoławcza, a w konsekwencji w każdym przypadku skutkować koniecznością wyłączenia od rozpoznania sprawy (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 28 listopada 2023 r., I KK 162/23; postanowienie SN z dnia 7 grudnia 2023 r., I KK 162/23).

Końcowo podkreślić należy, że TSUE w wyroku z dnia 9 lipca 2020 r., C-272/19, VQ przeciwko Land Hessen, w pkt 54, wskazał, iż sam fakt, że władze wykonawcze lub ustawodawcze uczestniczą w procesie mianowania sędziego, nie może prowadzić do powstania zależności sędziego od tych władz, ani do wzbudzenia wątpliwości co do jego bezstronności, jeżeli po mianowaniu zainteresowany nie podlega żadnej presji i nie otrzymuje instrukcji w ramach wykonywania swoich obowiązków (zob. postanowienie SN z dnia 10 sierpnia 2023 r., V KK 162/22). Wnioskodawca nie podjął nawet próby uprawdopodobnienia, że taka sytuacja zachodziła w stosunku do SSN Stanisława Stankiewicza, ograniczając się do kwestii ustrojowych związanych z wadliwością samej procedury awansowej.

Z tych wszystkich względów, wniosek o wyłączenie SSN Stanisława Stankiewicza w trybie art. 41 § 1 k.p.k., jako oparty wyłącznie na okolicznościach odnoszących się do jego powołania, należało uznać za niedopuszczalny z mocy ustawy, a w konsekwencji pozostawić bez rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji postanowienia.

[J.I.]

[r.g.]